

REDACTIA ADMINISTRATIEI
si TIPOGRAFIA
Bucuresti, Piata Mare Nr. 33.
Materiale necesare sa se
adreseze: — Manuscrisurile sa se
adreseze
PERMISE se permit in Admi-
nistratiune in Bucuresti si in ar-
matele Bucuresti de urmatori:
In Viena: K. Daks, Harnisch
Schalk, Rudolf Moss, A. Oppelitz
Kocholitz; Anton Oppelitz, J.
Dumser, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; in
Bucuresti: Agence Paris, Ban-
cristia de Romania; in Ham-
burg: Karoly & Loebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garantată pe o săptămână 6 ex. și
șier, umbra pentru o publi-
care. Publicări mai dese duă
seri și învoială.
Reclame pe pagina a 6-a o
seri 10 ex. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I .

„Gazeta” iese în 22-care di.
ABONAMENTUL PENTRU ANSTO-UNGARIA:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
PENTRU ROMANIA SI STRAINATATE:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
cele poștale din țara și din afară
și la dd. colectorii.
ADMINISTRATIUNEA PENTRU BRASOV
administratiunea, piata mare,
târgul Inului Nr. 30 etajul
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 17.

Brașov, Vineri 23 Ianuarie (4 Februarie)

1898.

Guvernul bate în retragere.

Precum am prevădut și am pre-
dis, manoperele miserabile ce le-au
urzit agenții secreți polițienesci ai
guvernului unguresc în contra po-
porului român, s'au dat curând pe
față.

De aproape două săptămâni co-
lonele foilor unguresci erau presă-
rate cu tot felul de destăinuirii sen-
saționale despre un complot revolu-
ționar român, ce s'ar fi descoperit
încă la timp în Brașov, complot,
care ar fi avut ca țintă pregătirea
unei rescôle române, ce avea să
erumpă vara acésta.

N'a fost însă destul cu atâta,
ci s'a pus la cale de cătră amintiții
agenți — negreșit, că numai cu sci-
rea și cu imputernicirea guvernului
— o revoltătoare machinațiune, cu
scop de-a afla un pretext pentru a
acredita cum-va în fața opiniei
publice acele mincinoșe și răutăcioșe
destăinuirii.

Ceea ce s'a petrecut la Săcele
scim. Și cum-că toate au fost puse
la cale de cătră agenții stăpânirii,
s'a vădut din modul și chipul cum
s'au făcut perchișițiile domiciliare la
cei doi preoți români din Bacfalău
și Purcăreni.

Acum însă se dovedește acésta
chiar priu mărturisirea oficioșilor
guvernului.

Guvernul vădend adecă, că nu
mai pôte să acopere manoperele
agenților săi secreți fără ca să se
compromită cumplit înaintea lumii,
bate acuma în retragere, și a însă-
rcinat pe una din corespondentele
sale oficioșe, ca să desmintă scirile
senșaționale puse în circulațiă pe
basa unor informațiunii ce dăce, că
le-a primit din parte competentă.

„Totul — dăce oficioșul guver-
nului — se reduce la nisce născoci-
rii țiaristice nesărate, a căror au-

torii nu pot fi destul de energie re-
probați.”

Mai constată Corespondența
amintită, că „în cercurile compe-
tente nu se scie nimic nici de o
conspirațiă, nici de o confiscare de
scrisori revoluționare.”

Atunci, ce noimă și ce scop au
avut perchișițiile domiciliare făcute
cu călcarea tuturor prescrierilor le-
gale și cu desfășurarea unor mij-
loce atât de neiertate și condam-
nabile?

Ce lipsă a fost să se mobilizeze
gendarmii din Săcele pentru-ca cu
concursul lor să se săvârșescă o vio-
lare de domiciliu, cum nu se vede
nici în statele absolutistice cele mai
retrograde?

Ce țintă au avut atunci aceiași
oficioși ai guvernului, când timp de
mai multe zile au alarmat prin bi-
roul de corespondență unguresc totă
presa europeană prin telegrame re-
lative la senșaționale descoperire a
unei gróznice conjurațiunii române
în Ardeal și România?

Post'au acele perchișițiunii, acel
joc ce s'a făcut cu sentimentele de
lealitate ale poporului român, cu
pacea și liniștea lui, în adevăr nu-
mai o nesărată farsă țiaristică? Se
mai pôte ore susține acésta în fața celor
petrecute, ce nu mai pot fi ascunse,
desmintite, séu tăgăduite de nici un
oficioș din lume?

Din totă desmintirea fôiei ofi-
cioșe unguresci („Coresp. de Buda-
pesta”) numai o singură afirmare
este la locul ei, că adecă autorii
acestor manopere mișelesc înu pot
fi destul de energie condamnați.

Așa este! Dér cine sunt au-
torii? Ore nu aceia, carii au trimis
agenții secreți ai poliției la Brașov,
carii i-au lăsat să se plimbe pe aici
câte-va săptămâni și se pregătescă
atentatul urzit în contra Românilor;
carii li-au pus la dispozițiă pe gen-
darmii și au sprijinit fapta lor re-

voltătoare prin întreg aparatul pre-
sei unguresci și al biroului oficios
telegrafic?

De ce să mai lungim însă vorba.
E clar și învederat, că autorii ace-
stor machinațiunii, se află în Pesta
și că sunt a-se căuta în ministerii.

Nimic nu va puté dér scăpa pe
guvern de compromiterea, ce și a
atras-o însuși prin urzirea complot-
ului de față în contra Românilor.
Nimic nu-l va puté spăla de păca-
tul, ce l'a comis în detrimentul
chiar al intereselor statului.

El și numai el este culpabilul
și asupra lui trebuie să cadă totă
răspunderea și totă puterea sentin-
ței condamnatore a tuturor ómenilor
de bine și de sincer patriotism!

Mișelia la culme.

Guvernamentalul „Pester Lloyd”
publică mereu, fără de nici un co-
mentar, scirile cele mai veninoșe,
cele mai răutăcioșe și mincinoșe ră-
spândite despre „grozavele pregătiri”
ce s'ar face pentru apropiata răsvră-
țire a Românilor. Și acésta o face
reproducend bărfelile miserabile și
a celei mai neînsemnate foite ungu-
resci, pe când cele mai însemnate
evenimente, carii vorbesc și mărtu-
risesc în defavorul celor dela putere,
„P. Lloyd” le retace cu totul în mo-
dul cel mai obstinat.

Așa, cu toate că oficioșul „Bud.
Tud.” vădend, că guvernul e strins
cu ușa, desminte acuma faimele fan-
tastice relativ la pretinsele pregătiri
revoluționare între Români, gazetarii
jidano-maghiari dela „P. Lloyd”, re-
tăcend desmintirea lui „Bud. Tud.”,
publică în numărul cel mai nou dela
2 Februarie între scirile țilei, sub
titlul bătător la ochi: „Agitatori ro-
mâni în Ungaria” o mișelescă născoci-
re adusă de „Pesti Hirrap”, și o

publică încă cu următoreă perfidă
introducere:

„In „Pesti Hirrap” găsim cate-va fôrte re-
marcabile destăinuirii asupra agitațiilor Ligei
române în Ungaria.”

Etă acum notița, despre care e
vorba:

„Fostul președinte al Ligei, d-l Ure-
chiă, a trimis în Ungaria cinci ștudenți
universitari din București, spre a răspândi
în orașe și sate scireri ațâțătoare. Aceștia
sunt: Arion Dobrescu, a locuit în semina-
rul metropolitan gr. ort. din Sibiu; T. G.
Cancicov, a avut locuința în seminarul din
Blașiu; Iuon Dumitric, a fost în Abrud ó-
pele unui econom, care a fost compromis
în procesul Memorandului; Scortian Grego-
rescu a fost în Arad la un om numit Pin-
ten și Toma Bondos, căruia i-a dat locuința
în Brașov un prof. de teologie, care nu de
mult s'a strămutat dela Budapesta la Bra-
șov. Toți acești ómeni s'au anunțat cu
nume fals și au fost însărcinați să umble
tot Ardelul și partea de sud a Ungariei
în urma articulelor alarmante a presei un-
guresci, agitatorii au părăsit țera.”

Tot „P. Lloyd” mai adauge
apoi la acésta minciună cu corne:
„Precum observă numita fôia („Pesti
Hirrap”, care a adus scirea), aceste date
se bazează pe rezultatele cercățărilor făcute
de cătră autorități.” (Nu cumva sunt deja
întărite și de curiă?! — Red. „G. T.”)

Așa informeză străinătatea fôia
germană a regimului unguresc redi-
giată de vestitul Max Falk, care trece
între bărbații cei mai acreditați ai
partidei dela putere!

Ca să se vadă, până unde merge
îndrăsnela agenților secreți ai adver-
sarilor noștri, dăm adă o scire, ce
ni-a sosit din Lipsca de cuprinsul
următor:

„Leipziger Tageblatt” de er, 30 Ianua-
rie n., publică o telegramă din Pesta, care
„confirmă” scirea, că nisce poliștiți din
Pesta au confiscat la Brașov 50,000 de esem-
plare dintr'o broșură trimisă din București

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Ce este poesia? care este influența ei morală și misiunea ei în țilele nóstre.

de M. Străjanu.

(Urmare.)

Cei mai mulți ómeni, preocupați de afa-
cerile și grijile lor, ca și omul de sciință
absorbit în cercetările sale, simt prea puțin
poesia vieții și a naturii, care a împăcat
pe Faust cu lumea și cu sine însuși; și
niciodată n'o pot vedé și gusta așa de
bine ca atunci, când o privesc prin fan-
tasia poetului și artistului în cperile lor.
De aci vine însemnătatea ce o au poesia și
celelalte arte la toate popóarele civilisate, și
grija pentru aședămintele publice, carii în-
lesnesc cultivarea lor, cum sunt scólele de
arte frumoșe, conservatóarele de musică,
statue, galeriile de tablouri, arhitectura
frumóșă, teatrele, concertele și sərbătorile
de tot felul.

Influența poesiei este multiplă. Ea ne
mângăie în suferințe, înseninază și îndul-
cesce viața și prosară flori pe spinósele ei

cărări. După o muncă obositoare de spirit
nu este distracțiune mai binefăcătoare pen-
tru omul cultivat, decât lectura unei poesii,
ascultarea unei opere séu a unui concert,
orî privirea unei drame în teatru. Poporul,
pentru care poesia și cântarea sunt nedes-
părțite, adese-orî își alungă uritul și-și în-
dulcesce asprimea muncii prin cântece. El
cântă la córnel plugului, la secerat, la
cules, pe stradă, în călătoriă, în casă, când
e singur séu cu prietenii săi, când e vesel
séu când e trist; cum ne spune însuși în
cântecul séu:

„Doină, doină, cântec dulce,
Când te-aud nu m'aș mai duce.
Doină, doină, vers cu foc!
Când răsunt eu stau în loc.
Bate vânt de primăvară,
Eu cânt doina mea pe-afară,
De mângân cu florile
Și privighetorile.
Vine iarna viscolóșă,
Eu cânt doina nchis în casă,
De-mi mai mângăiu țilele,
Țilele și noptile.
Frunța n codru cât invie,
Doina cânt de voinicie.
Cade frunța jos în vale,
Eu cânt doina cea de jale.
Doina țic, doina cuspin,
Tot cu doina mă mai țin.

Doina cânt, doina șoptesc,
Tot cu doina viețuesc!

La câmp, în casă, în atelier, doina e
cel mai dulce tovarăș al muncitorului, când
e singur; ér horele înveselesc adunările și
petrecerile lui.

Poesia aprinde în inimă focul sfânt
al patriotismului și iubirei de glorie, deș-
tăptă mila și simpatia și este un puternic
îndemn la fapte bune și la sacrificii. Pen-
tru aceea în toate timpurile și la toate po-
póarele a esistat datina de a se cânta la
mese, la petreceri și în sərbători suveni-
rile eroilor și binefăcătorilor ómenirii, și
măestrii acestei arte au fost tot-déuna fa-
voriții societății și ai celor puternici. Ast-
fel au fost aezii și rapsozii la Elini, barzii
la Celți, trubadurii și cântăreții rătăcitori
ai evului mediu; lăutarii și sciutoriile de
basme la noi.

Un frumos rol este rezervat poesiei
în momentele sərbătorești ale vieții și în
epocile însemnate ale națiunilor. Eveni-
mentele mari nu numai sunt producătoare
de ómeni mari și de eroi, dându-le oca-
siune de a se manifesta ceea ce sunt, dér
sunt și puternice motive de inspirațiune
pentru poeți. Și cântecele acestora la rên-

dul lor fac să vibreze toate inimile de ace-
lași sentiment. Astfel odinórá Tirteu, în
fruntea óstei lacedemoniene, a contribuit
la triumful Spartanilor și și-a câștigat prin
cântecele sale o glorie egală cu a eroilor.
Marseillaise a lui Rouget De Lisle în revo-
luțiunea francesă, Destăptă-te Române al
lui A. Mureșianu în 1848 și Hora Unirii
de Alecsandri la 1859, esprimă fă-care su-
fletul întregii epoce a națiunii, în care au
fost scrise. Pentru aceea, dăce V. Alecsan-
dri, adresându-se preoților români: „Cân-
tați Unirea, fala străbună, cu glas sonor,
căci poesia adênc răsună între popor.”

Religiunea la rândul ei, ca și patria
și umanitatea, nu are în favórea sa o pu-
tere mai mare decât poesia. Imbrăcend
ideaful religiunii în frumosul ei vestmânt
alegoric, poesia deschide ómenirii calea
cătră acest ideal. Însă-și religiunea în esența
ei este cea mai sublimă poesie. Pentru
aceea poesia împreună cu musica vocală și
instrumentală și une-orî cu danțul este la
toate popóarele partea cea mai însemnată și
mai plăcută a cultului religios. Pentru
Elini, Iliada și Odiseia lui Omer erau ceea
ce este biblia pentru popóarele creștine. La
sərbătorile Panatenee aceste poeme se re-

cu scop de-a revolta pe Românii din Ungaria împotriva Maghiarilor, chiar de s'ar cere jertfe de sânge.

Correspondentul nostru adaugă la această împărtășire următoarea caracteristică observare: „Vă puteți închipui, ce impresie a făcut această telegramă și asupra noastră, a Românilor din Lipsca. Totuși am primit-o cu totă rezerva, știind, că numitul diiar are informațiuni greșite și stă în serviciul Maghiarilor.

Desmintirea oficiosei „Bud. Tud.”

Pe când foile guvernului continuă a lăți scirile cele mai mincinoase și calunniatōre, oficiosul „Budapesti Tudositō” („Coresp. de Buda-pesta”) publică următoarea caracteristică desmintire despre care vorbim în fruntea tōiei:

„Mai multe foi din capitală au publicat desvĕliri senzaționale despre o pretinsă revoluția română, care era să izbucnescă în Maiu, dĕr care a fost descoperită la timp, ĕr în legătură cu aceasta despre confiscarea unor apeluri ațitātōre și broșuri revoluționare. „Bud. Tud.” declară, pe baza informațiunilor luate dela loc competent, că respectivele foi au fost seduse prin această scire de corespondenții lor. **In cercurile normative nu se scie nimic nici despre conjurațiune, nici despre confiscarea de scrieri revoluționare.** Totul nu este altceva decăt o *farsă diaristică* făcută fără gust, pe al cărei autor nu-l putem condamna destul de energetic.”

* *

Pōte sub presiunea desmintirii de mai sus, dĕr se pōte că și convinsă fiind de pĕcătōșia cu care proced cei dela putere față cu Românii și naționalitățile, „Alkotmány” organul partidei populare catolice maghiare scrie sub titlul „gōna de naționalități” următoarele:

După ce fōia unгурescă spune, că „ultraștii români” merg pe o cale „greșită, ilegală și nepatriotică”, când vrĕu să desfacă unitatea statului maghiar prin aceea, că vor să facă limbile naționalităților pe deplin egale, din punct de vedere a dreptului public, cu limba maghiară, ĕr pe naționalități corporațiunii de sine, vrĕnd să pună Ungaria pe base federaliste — țice următoarele:

„Aceste proceduri ale agitatorilor români le-am condamnat și le condemnăm. Dĕr pe lângă acesta nu putem retăcĕ, se înțelege, nici aceea, că *in Ungaria au tōtă cauza de a-se plānge* — nu agitatorii, ci *poporul*; însă nu numai poporul român, sĕrb sĕu slovac, ci și poporul maghiar.

„Nu se calcă numai legea despre naționalități în singuraticile ei puncte, ci se calcă și alte legi și se scurtĕază drepturile tuturor acelora, cari nu sunt de partida guvernamentală.

„Nu mai puțin ca lucrarea agitatorilor naționaliști, *este a-se condamna* rolul cel-jōcō *presa maghiară în cestiunea naționalităților.* Acastă pressă „maghiară”, prin negândirea, netactul, *prin șovinismul ei, ce se basĕază pe interese de gheșeft*, numai oleu varsă pe foc și nu face să înceteze, ci *inveninĕază mai mult cestiunea naționalităților.* Acastă *pressă jidovĕscă*, ce se laudă cu maghiarismul ei, lucră tocmai așa în contra intereselor statului maghiar, ca și *presa ultraștilor naționaliști*, — când desvōltă un *adevĕrat terorism în interesul maghiarizării cu ori-ce pref.* Căci decă într'adevĕr trādători de patriă sunt tōți aceia, cari nu vrĕu să se maghiarizeze în limba lor maternă, atunci cei mai mari trādători de patriă au fost bārbații, *cari au creat legea naționalităților*, care dă cu mult mai mare drept limbilor naționalităților, decăt e aplecată a-l da *presa jidano-maghiară.* Decă însă acestea concesiuni ale legii despre naționalități *sunt primejdioase* pentru existența statului maghiar, atunci poftiți a modifica artic. de lege 44 din 1868 tot în acel mod, cum a fost creat, dĕr se nu vrem a-l pune afară din vigōre prin terorism.

„Tot această pressă maghiară crede a face mare serviciu causei maghiare, când ține opiniunea publică în agitațiune prin diferite senzații naționaliste. Căți-va reprezentanți ai acestei presse jidano-maghiare, cari lucrează prin terorism și prin vechnice senzații, au descoperit în țilele din urmă o adevĕrată conjurațiune română. Se vede însă, că guvernului nu-i prea sunt spre plăcere aceste grațiosități ale amicilor sĕi, de-ōrece „Bud. Tud.” publică următorul comunicat.”

Aici fōia unгурescă reproduce comunicatul de mai sus.

In afacerea manoperelor unгурesci. „Drapelul” din Bucuresci, vorbind de pretinsele „proclamații revoluționare”, espedate dela poșta din Brașov, și de perchișițiile din Săcele, scrie între altele:

„Nu mirăm, cum „Tribuna” din Arad, care singură bănușese de unde pot proveni proclamațiunile în chestie, mai scrie apoi următoarele rĕnduri sub titlul „Revoluția valahă”:

„Căt despre frații din România — decă *in adevĕr acolo s'au imprimat aceste proclamațiunii revoluționare* — autorii aște, că rĕu serviciu fac causei române prin asemenea copilării, *contra căror noi opunem protestările nōstre cele mai hotărĕite.*

„Asemenea bănuială venită din partea „Tribunei” (din Arad), ne miră. Nu putem admite, ca un moment să se bănuiască Liga. sĕu alt-cineva din România ca autor al proclamațiunilor în chestie.

„Să lăsăm Ungurilor sarcina de-a ridică bănuelii de acestea.

„Liga n'a urmărit și nu urmărește sco-

purî revoluționare, și n'a putut face să se imprime și să se distribuĕ clandestin proclamațiunii de natura celor sechestrate la Brașov, — decă în adevĕr au fost sechestrate și nu sunt o invenție unгурescă.

„Luând informațiuni positive dela isvorul cel mai sigur, putem afirma în modul cel mai categoric, că Liga n'are nici un amestec în această indoelnică afacere, că n'are nici un agent în Transilvania, fiă la Brașov, fiă în altă parte, numescă-se el Octav Marescu sĕu alt-fel.

„Am fi doritori să posedăm și noi un exemplar în *limba română* din aceea pretinsă proclamațiune revoluționară, de care s'au spĕriat Ungurii, sĕu cu care vor să ne spĕrie pe noi, căci atunci am putĕ cu siguranță țici cine este autorul.

„Încă odată ne mirăm, cum „Tribuna” din Arad a putut un moment bănuii pe cei din România, când ea singură recunoșce, că e la mijloc o manoperă unгурescă.”

Convorbire cu Badeni.

Din Londra se telegrafĕază, că fostul ministru-președinte austriac, contele *Badeni*, a avut o convorbire interesantă cu *Blawitz*, corespondentul parisian al lui „Times”.

Privitor la ordonanțele de limbă *Badeni* a declarat, că a comis o greșĕlă, de-ōrece s'a prea grăbit cu ele. El trebuia să fi fost mai tolerant și mai rezervat, și trebuia să-și ia mai mult timp pentru a delătura pedecile, ce i-se creaseră. Dorința de-a reinoi pactul cu Ungaria însă, l'a făcut să se grăbĕscă, uitându-și a-se îngrădi cu acele mĕșuri de precauțiune fără de cari, acum vede, nu putea să facă nimic.

Badeni declară apoi, că n'are nici idee cum se va sfirși crisa austriacă. O singură împrejurare mângăitoare e, că naționalitățile din Austria sunt avisate unele la altele și tōte se unesc în stima și iubirea, ce-o pōrtă imperatului.

Mai declară apoi *Badeni*, că după cât seie el, îndată după jubileul de 50 de ani ca domnitor a monarhului *Francisc Iosif*, *archiducele Otto* va fi trimis la *Buda-peșta*, unde va ședĕ *statormic.*

Se pronunță apoi despre raportul, ce există între domnitorii *Francisc Iosif* și *Țarul Nicolae*. Cu ocașia visitei monarhului austro-ungar la *Petersburg*, acesta n'a vorbitcu *Țarul* decăt despre *Serbia* și *Bulgaria*; convorbirea a fost cuprinsă într'o notă, dĕr așa se vede, că nu s'a stabilit nimic definitiv. În *Petersburg* a fost vorba numai despre discusiunii academice.

„Reichswehr” contra Germaniei.

În cercurile din *Viena* și *Berlin* a produs senzația un articol publicat în diarul vienes „*Reichswehr*” despre care se

scie, că stă aprōpe de guvernul austriac, e fōrte cetit în cercurile militare, ba însuși *Majestătea Sa* îl cetesce adesecri.

Articolul din cestiune este un atac pe față contra Germaniei despre care țice, că poziția ce-o ocupă ea în tripla alianță, o folosesc și exploatează mereu în contra Austro-Ungariei.

„Ori-ce am voit să facem până acum — scrie „*Reichswehr*” — Germania ni s'a opus. Deși am fost conduși de cele mai bune intențiuni, Germania totdeuna a aflat ceva ce să ne opună, și a exercitat asupra-ne o simțitōre censură preventivă.

„Până când *Bismarck* se afla în fruntea afacerilor eserne ale Germaniei, atât ministeriul de esterne din *Viena*, cât și cel din *Roma* erau sub influința sa. Acastă însă a rămas tot astfel și sub urmașii lui. *Contele Kalnoky* a fost totdeuna mulțamit când alții cugetau în locul lui, și când el nu trebuia decăt să se acomodeze. *Contele Goluchowski* a voit să lucreze, dĕr a dat peste cele mai caracteristice esperiențe.

„Austro-Ungaria este acum ĕrăsi purtātōrea treniei Germaniei. În cestiunea guvernului *Cretei*, *Austro-Ungaria* a intervenit la *Pōrtă* în interesul principelui *George*, vrĕnd să arate Rusiei, că este factor în *Balkanii*. Germania însă lucră tocmai contra această. Germania însă lucră tocmai contra această, deși, pe cum nu ne sfărām noi capul cu politica Germaniei din Asia-orientală, tocmai așa n'ar fi permis Germaniei a-se amesteca în politica-Balkanică. *Acesta ore spingem hotărĕit*, căci *Germania n'are ce căuta în Balkanii*.”

Rusia și România. — Cestiunea macedonĕndă.

Cetim în „*Drapelul*”: Am mai comunicat cetitorilor, că sunt țiare, cari caută să acrediteze, că relațiunile dintre Rusia și România nu ar fi amicale; din contră, că guvernul rus ar fi căutând să facă dificultăți României. Se pare, că această stăruință în a falsifica faptele, a scos din răbdare și pe guvernul rus. În adevĕr, diarul „*Le Nord*”, al căruia caracter oficios este în deobște cunoscut, publică în partea sa oficioasă în numărul dela 25 Ianuarie, următoarea notiță:

„*Pressa germană*, atât oficioasă, cât și independentă, stăruind în atacurile sale neînțelese contra statelor creștine ale *Balkanilor* și acum atacând și pe România, pretinde, că guvernul imperial rus ar fi asemenea fōrte nemulțumit de această purtare.

„*Credem necesar a declara, că această asertiune a presei germane este cu totul neîntemeiată*; relațiunile între guvernul imperial al Rusiei și acela al României sunt fōrte amicale”.

„Rĕmâne acum, ca țiarele germane să ne dovedĕscă întru cât relațiunile dintre noi și Rusia sunt încordate.”

*

citau în public. Un rapsod, îmbrăcat în haine scumpe, cu un toiag în mână, cu care bătea tactul și cu o corōnă de laur pe cap, se urca pe o tribună și cânta sĕu povestea poporului, care se aduna cu miile în jurul lui. Psalmii, cărțile lui *Moise*, scrierile profeților, evangeliile și epistolele apostolilor în testamentul nou, și întrĕgă literatura religioasă, afară de discuțiunile teologice și filosofice asupra dogmelor, este eminentamente poetică. Și în epocile de trecere dela o formă la alta a civilizațiunei, cum este veacul nostru, cultul religios numai prin poezie, ajutată de musică și de artele plastice, își pōte recăștiga puterea morală din alte vremi.

Poesia e de mare ajutor și pentru educațiunea tinerimei, și anume, pentru copii basmele, legendele și fabulele; ĕr pentru elevii mai înaintați celelalte genuri de poezie. Ea desvōltă imaginațiunea, care deșĕptă sentimentele morale de simpatie și milă, pentru-că numai prin imaginațiune ne putem identifica cu semenii nōștri și cu alte ființe viețuitōre, și putem simți bucuriile și durerile lor ca pe ale nōstre propriie. Cine n'a suferit și nici nu-ș pōte închipui, cât e de rĕu a simți miseria, dure-

rea, persecuțiunea și violența celor mai tari, nu simte nici compătimitirea pentru semenii sĕi. Nepăsarea multor omeni nu vine din rĕutatea inimii, ci mai mult din necunōscerea suferințelor și din lipsa de imaginațiune.

Poesia deșĕptă nu numai iubirea de-aprōpelui, ci și mila de animale și simpatia pentru întrĕga natură. Acastă influență o au asupra copiilor mai ales basmele, potrivite cu firea și modul lor de vedere. Copiile sunt aplicați a atribui însușfĕțire și voință, asemenea voinței lor, nu numai animalelor, ci și plantelor și tuturor fenomenelor naturei, întocmai cum făcea omenimea în copilăria sa. Și basmele cuprind în sine rĕmășițe de cele mai vechi tradițiuni omenesci, din epocile primitive, cum arată faptele și întâmplările supranaturale și metamorfosele miraculoșe ale ființelor și lucrurilor, cari fac obiectul basmelor. Pentru aceea sunt atât de plăcute copiilor.

O înfrurire analogă au fabulele; însă ele deșĕptă mai mult spiritul de observațiune și de judecată și învață a cunōște moravurile omenilor, atribuite în fabule animalelor. Numai cât trebuie a alege atât

fabulele, cât și basmele, căci nu tōte sunt potrivite pentru educațiunea copiilor*).

Apoi or-ge gen de poezie, zugrăvind caractere și fapte nobile, contribuĕ la formarea idealului tinerimei, innobilĕază inimile și moravurile și înalță simțul și demnitatea vieții.

În fine, poezia are o însemnată influență asupra limbei și științei. Ea este cristalisarea sentimentelor și închipuirii poetice prin cuvinte, și imprimată astfel limbei farmecul și frumusețea șa; stabilește cuvintele și formele lor.

Apoi, espunĕnd rezultatele științei sub o formă plastică, într'o limbă armonioșă și plăcută, poezia le face ușore de înțeles și plăcute tuturor. Ea dă astfel științei deplina sa valōre. Ea este chiar mai importantă decăt știința, pentru-că pĕtrunde mai adĕnc în firea lucrurilor și a vieții, le arată sub o lumină mai vie și prin această ne ridică la înălțimea modului de vedere și cugetare a poetului.

O limbă fără literatură estetică n'ar

* Veți asupra acestei cestiuni „Instrucțiunea morală a copiilor” („*Der Moralunterricht der Kinder*”) cap. 6, 9, de *Felix Adler*, tradus din limba englesă de *Gizycki*.

ajunge la un grad de cultură, prin care să merite a ocupa un loc între limbile popōrelor civilizate. Și omul, atât ca individ, cât și ca popor, fără ideal, fără cultivarea frumosului prin arte și în special prin poezie, care este arta artelor, ar rĕmānĕ pururea încovoiat sub povara pasiunilor de tōte țilele și, înlăntuit în strimțul cerc al trebuințelor fizice și intereselor materiale, el nu s'ar deosebi de alte animale decăt prin rațiunea sa, rĕmasă sclavă acelorași trebuințe ca și inteligența în animalele necuvĕntātōre. Ba încă omul condus numai de rațiune, fără sentimentul umanității, se cobōră une-orî mai pe jos de alte animale, devine mai periculos decăt fiarĕle sălbatică.

În prologul lui *Faust*, *Mefistofeles* vorbind cu *Dumneșeu* îi țice: „*Omul s'ar conduce mai bine fără acest reflex din tine, care se chiĕmă rațiune și care-l face mai dobitoc decăt dobitōcele*”. Bine înțeles, acest sarcasm diabolic a lui *Mefistofeles* este adevĕrat atunci numai, când rațiunea nu e încălțită de lumina inimii.

De aci se esplică onōrea și gloria, de care se bucură poeții la tōte națiunile.

(Va urma.)

Serbia și Bulgaria lucră pe întrecute cum se ajungă, ca rezolvirea cestiunei macedonene să se facă exclusiv numai în favorul lor.

Un diar important din Rusia „Novosti“ (Nuvela) observă, că mai sunt Grecia și România, cari au aceleași drepturi, ca și cele două state slave.

Diarul rus adaugă:

„Decă Serbia și Bulgaria voesc fiecare să-și aproprieze Macedonia, ele nu pot conta pe razimul marilor puteri, cari nu voesc cătuși de puțin să compromită liniștea în peninsula Balcanică“.

Milan—răsboinicul.

Ex-regele Milan Obrenovic, despre care am spus deja, că e numit comandant suprem al armatei sârbesci, este de nou obiect de discuțiune în dijaristica europeană.

De când Milan a ajuns erăși la o tréptă atât de înaltă în stat, lumea politică începe să-i dea ore-care atențiune și să-i urmărească toți pașii.

Nu-i vorbă, el își dă silință a-se face din nou interesant, mai ales, că momentul e favorabil pentru câștigarea de popularitate. Incordările dintre Sârbi și Bulgari este teren bun de exploatat în interesul satisfacerii vanităților sale.

În castelul din Belgrad, Milan a primit zilele trecute corul ofițerilor superiori sârbi. Cu ocazia acésta el a pronunțat un toast atât de răsboinic către „cameradii săi“, încât puternicele „jivio“ făcură să răsună sala de arme a „comandantului suprem“, în mod neobișnuit. În acest discurs Milan a accentuat cu deosebire, că experiențele militare bogate ce le-a făcut în călătoriile sale prin Europa, le va utiliza pentru ridicarea armatei sârbesci la nivel european. Spre scopul acesta a și dat ordin să se organizeze armata și să o facă capabilă în tot momentul de luptă.

Prin discursul acesta, Milan și-a ajuns încățva ținta doririlor sale; în popor a început să se vorbească erăși despre el, er înainte armatei pare a-și fi recăpătat de nou nimbul de odinioară.

După toate acestea, noul generalism s'a hotărît a face un pas și mai ponderos. A luat cu sine pe fiul său Alesandru, pe generalul Markovic, și pe doi dintre miniștri, și urcând un tren separat, s'a dus la Vranja, oraș situat la frontiera Serbiei vechi. Aici pregătise deja o serbare în amintirea liberării acestui oraș de sub dominațiunea turcască. Aici s'a dat un banchet la cari s'au ținut toasturi răsboinice, în cari se încurajau conaționalii din Serbia vechiă, respective din Macedonia. La serbările din Vranja veniseră și mulți Sârbi macedoneni, cari în naivitatea lor, ved în Milan un profet mântuitor. Milan încă a ținut un toast, în care se fi dis, că cu ajutorul lui Dumnezeu, a dragostei fraților sârbi și a însuflețirii lor, pôte în curând vor serba împreună sârbătorea comună a fraților, cari încă nu sunt liberi.

Se crede, că Pôrta va cere lămuriri guvernului din Belgrad referitor la serbările din Vranja și la toastul lui Milan.

SCIRILE DILEI.

— 22 Ianuarie v.

Perchisițiile din Săcele. Afăm din isvor sigur, că scirea după care s'ar fi făcut perchisiția domiciliară și la preotul Ioan Bogdan jun. din Zizin nu este adevărată. Este însă adevărat, că la călugărița Iustina Moga din Bacifalu s'a făcut perchisiția de către solgăbirên, notarul și primarul comunei, însă fără asistență de gendarmi. I-au pus o grămadă de întrebări, că de unde e? etc. Perchisiția n'a avut nici un rezultat.

Românii în Franția. D-l Jules Brun, cunoscutul publicist frances și filo-român, va ține în Franția o serie de conferințe publice asupra Românilor de pretutindenți. Prima conferință d-l Jules Brun o va ține la Paris, în ziua de 15 Martie st. n. în sala Societății Geografice. Conferențiarul va vorbi despre Basarabia, Bănat, Transilva-

nia, Crișana, Maramureș, Bucovina. Acésta conferință va fi însoțită de proiecțiuni electrice, arătând monumente, costume, peisaje etc. din țerile românesce. Dela Paris d-l Jules Brun va trece la Roubaix, Tourcoing și în alte 17 orașe principale ale Franției, unde va ține aceleași conferințe. D-l Brun face cauzei naționale românesce prin aceste conferințe un neprețuit serviciu.

Lăutarii români sunt în mare slavă, în ierna acésta, în lumea veselă parisiannă. În cafeneaua Maxime, una din cele mai frecventate, cântă un taraf de lăutari din Bucuresci, sub conducerea cunoscutului Mitache. Alexandru Puiu, nepotul cunoscutului Hagiu din Focșani, cântă la Place Blanche, cea mai veselă cafenea din Montmartre. Acest Puiu, țice „Epoca“, a părăsit țara acum patru ani, și astăzi e însurat cu o englesică din Londra, unde a cântat mai mult timp, obținând elogiile tuturor cunoscătorilor de musică. Odinioară atât Mitache cât și Puiu cântau o noapte întrégă pentru un pol; astăzi ei cântă un brău pentru un louis.

Intăriți rusesci în extremul Orient. Corabia „Saratow“ a flotei voluntare rusesce a trecut Bosforul, mergând la Vladivostock cu 12 tunuri, 1600 soldați și 600 de emigranți.

O judecătoria asaltată de socialiști. Ca dovadă, că de mult s'au întărit socialiștii în comitatul Sabolciu, servește următorul cas, ce s'a petrecut zilele acestea în comuna Kisvarda: Luni vre-o 300 de oameni înarmați se duseră la judecătoria de cerc, ca să libereze pe câțiva soți ai lor, cari erau închiși acolo ca agitatori socialiști. Mulțimea asaltă momentan judecătoria, așa că n'a fost cu puțință de-a aduce nici măcar câți-va gendarmi în ajutor. Judele de cerc Vay, vedându-se singur în fața mulțimei adunate, numai decât se supuse forței și liberă din închisore pe toți arestanții socialiști. Prin asta mulțimea a rămas satisfăcută și lucrul s'a liniștit. De sigur însă, că decă ar fi fost gendarmi de față, o vârsare de sânge nu s'ar fi putut evita. Cu tren separat a fost adusă îndată după asta o companie de husari în comună. De-altmintrelea din mai multe părți ale comitatului Sabolciu sosesc sciri despre asemenea turburări socialiste.

Cununiă. D-l Ieronim I. Micu, comerciant în Ploesci, fiul d-lui paroch Iosif Micu dela Feldiôra, se va cununa Duminecă în 25 Ianuarie v. c. cu simpatieca d-ră Parascheva I. Stoian din Cernat. Nunți: d-na și d-l Ioan N. Voinescu. Cununia se va face la ôrele 3 p. m. în biserica „Adormirii Maicei Domnului“ din Cernat (Săcele).— Sincere urări de fericire tinerei părechii!

Concertul societății filarmonice. În 10 Februarie 1898 societatea filarmonică din Brașov va da sub direcțiunea d-lui Anton Brandner în sala nouă de concerte al doilea concert prevăduț după statute. Programul este următorul: 1) Wagner: uvertură la opera „Tannhäuser, executat de orchestra. 2) Volkman: concert pentru violoncel cu acompaniare de orchestră, esec. de d-l I. Kolnibalozky din Odesa, în Rusia. 3) Beethoven: simfonia în C-mol Nr. 5, esec. de orchestra. Vândarea generală de bilete se va începe la 8 Februarie, er membrii ajutorii își pot lua bilete dela 3-4 Februarie din librăria H. Zeidner.

Urmașul lui André. Așa se vede, că sôrtea nesigură a lui André, scrutătorul Polului nordic, nu înspăimântă pe ômenii setoși de știință în asemenea întreprinderi cutezate. În timpul cel mai apropiat aeronautul frances Godard va întreprinde o expediție aeronaută la Polul nordic împreună cu aeronautul Surcouf. Spre scopul acesta se pregătesce un balon de 86 metri în diametru și 10,000 metri cubici, plin de hidrogen, care după socotela lui Godard va pute face o călătorie de 60 zile și va pute duce o greutate de 12,000 chilogr. cu o iuțelă de 4 metri pe minută. Acești doi

curagioși aeronauți vor mai fi însoții și de un medic. Expediția, care vor începe-o în primăvară, va pleca din Spitzbergen.

4. Un mijloc de casă leffin. Pentru regularea și conservarea unei misturi bune se recomandă cunoscutele prafuri Seidlitz ale lui Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se pôte căpăta țilnic prin postă de către farmacistul A Moll, liferentul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se cêră preparatul lui Moll provăduț cu marca de contravenție și subscriere.

Starea sănătății publice în Ungaria.

E lucru sciut, că starea sănătății publice în statul ungar e din cele mai rele. Mortalitatea, cum constată o fôlă budapestană, e mai mare ca în oricare alt stat din Europa, afară dora de Rusia. Guvernărilor ungară, se vede, nu le rămâne nici timp, nici bani de-ajuns pentru a îndrepta acésta stare de lucruri, căci opera reformelor de maghiarizare le răpesc și timp și bani și tot.

După raporturile oficiale, mai mare a fost mortalitatea în decursul anului 1896 în comitatele locuite de Români, er mai favorabilă în comitatele locuite de Maghiari. Acésta se esplică ușor prin favorisările, de cari se bucură poporațiunea maghiară față cu cea română peste tot, atât din partea guvernului, cât și a administrației. În consecință acestor favorisări, și sistemizarea posturilor de medici e mai avantajoasă pentru ținuturile locuite de Maghiari, decât în cele locuite de Români, printre cari numărul medicilor e de tot prea mic.

Anume, după datele oficiale, mai mare a fost mortalitatea în comitatul Albei de jos (38.3 la mie), Turda-Arieș (36.5), Bihor (35.6), Selagiu (35.5), Coșiocna (35.3) etc.

De-odată cu asta amintim, că după datele oficiale se află în stagnațiune, decă nu chiar în decrescere, și visitorii băilor ungueresce, deși în timpul din urmă s'a mai înmulțit numărul stabilimentelor balneare din statul ungar. Astfel în 1895 băile au fost cercetate de 71.664 ôspetți permanenți, în 1896 însă numărul lor abia s'a urcat la 71.744, deși, din cauza expoziției milenare, tocmai în acest an a fost mai mult vizitată Ungaria de streini.

Produțiuni și petreceri.

Tinerimea academică română sătmăreană vè invită la Petrecerea cu dans ce se va arangia Joi la 17 Februarie st. n. 1898 în sala hotelului din Șomcuta-mare.

Intrarea de persoană 1 fl. În pausă se vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea școlărilor sermanți.

Suprasolviri și oferte generose se vor chita cu mulțămită pe calea dijaristică.

Vasilu Dragoșiu, avocat, președinte; Dr. jur. Vasilu Gyurko, vice-președinte; Dr. med. George I. Anca, vice-președinte; Stud. jur. Ioan Gogia, cassar; Stud. techn. George Micu, controlor; stud. jur. Romul Avram; stud. jur. G. Bancoș; teol. abs. Al. Bilțiu; teol. abs. Al. Brancoveanu; stud. jur. Corn. Breban; teol. abs. Emiliu Butean, drd. jur. Aug. Dosa; dr. jur. Teof. Dragoș; dr. jur. Coriolan Meseșan; teol. abs. Corn. Muste; stud. jur. Aureliu Nilvan; stud. jur. Victor Nilvan; drd. jur. Aureliu Nistor; dr. jur. Iuliu Pop; stud. jur. I. Tatar; teol. abs. Victor Vasváry.

În Oravița montană se va da în 12 Febr. n. o petrecere cu dans, al cărei venit curat este destinat pentru ajutorarea școlărilor sêraci din Oravița. Intrarea 1 fl. de persoană. Suprasolvirile se vor chita pe cale dijaristică.

Comitetul arangiator: Dr. Petru Cornean președinte; Dr. Athanasie Gava, secretar; Tr. Boleanțiu, Iacob Botos, Tr. Brebenar, C. Budințian, V. Budintian, Drd. P. Chimbir, Tr. Crenian, P. Liuba Dr. M. Groșșian, Dr. G. Miclea, Dr. Al. Marta, I. Miclea, Dr. I. Nedelcu, Dr. P. Penția, Corn. Pincu, I. Perian, Drd. G. Voda, Corn. Popovic, Coriolan Popovic, Corn. Philipovic, Corn. Prostean, Drd. Tr. Rudnean, Geza Stoiacovic, Dr. Iuliu Tamașel, G. Tifa.

Literatură.

„Adieri“ se numesce o nouă colecțiune de poezii drăgălașe, scrise de d-nul Traian Mihai. Broșura, ce o primim, e tipărită pe hârtie de lux, fôrte elegant, purtând pe învilitore și portretul autorului. Prețul unui exemplar 50 cr. A apărut la Orăștie în tipografia institutului „Minerva“, societate pe acții.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superiôră din Brașov. O carte octava mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legături de afaceri cu vre-o bancă. Are parte teoretică și practică. În ea se vorbesce pe larg despre tot felul de scrisori și acte comerciale atât în ataceri de mărfuri, cât și în afaceri de bancă; apoi sunt tractate și lucrurile referitoare la cambii. Cu totul conține 375 de exemple practice esplicite în partea teoretică și în text. Are și un registru, în care se esplică terminii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor cari se interesază de afacerile de comerț. Se află de vândare la administrația „Gazetei“, la Librăria archidiocesannă din Sibiu, și la N. N. Ciurcu în Brașov cu prețul de 1 fl. 60 cr.

SCIRI ULTIME.

Viena, 2 Februarie. Astăzi se va începe greva și la universitatea din Viena. Studenții evrei au decis să se alature la cei germani.

Din Graz se anunță, că studenții slavii de acolo cer continuarea prelegerilor.

Ascultătorii germani dela școala tehnică din Brünn vor face de asemenea grevă.

Berlin, 2 Februarie. „Frankfurter Zeitung“ anunță: „Țarul a răspuns Sultanului în ton energic, că voința sa nestrămutată este, ca principele George al Greciei să fiă ales guvernor al insulei Creta“.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Fiiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Ian. 1898

Intrare:

Table with 2 columns: Description and Amount in fl. Includes items like Numărar ou 1 Ian. 1898, Depuneri spre fructificare, Cambii răscompărate, etc.

Esitate:

Table with 2 columns: Description and Amount in fl. Includes items like Depuneri spre fructificare, Cambii escomptate, Conto curent, etc.

V. Bologa m. p. dirigent. N. P. Petrescu m. p. adjunct. V. Uveșș m. p. comptabil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Februarie 1898.

Table with 2 columns: Item (e.g., Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%) and Price (e.g., 121.40, 99.35).

Cursul pieței Brașov

Din 3 Februarie 1898

Table with 3 columns: Item (e.g., Banonota rom. Cump., Argint rou. an. Cump.), Price, and another Price (e.g., 9.47 Vënd., 9.48).

Nr. 1513--1898.

Publicațiune!

Se provocă toți posesorii de câni de pe teritoriul orașului Brașov, ca spre scopul conscrierii câniilor pe an 1898, se ia dela oficiul orașenesc de dare până în 12 Februarie a. c. în primire foile de însinuare și provădute cu datele recerivere, să le reasternă aceluiași oficiu cel mult până în 20 Februarie a. c.

Pentru acei posesori de câni, cari nu pot scrie, se provăd foile de însinuare, pe temeiul informațiilor lor verbale, de către oficiul orașenesc de dare cu datele recerute.

Acei, cari în decursul anului ajung în posesiunea unui câne, se îndatorază, ca pe baza fôiei de însinuare să arate în decursul a 3 zile oficiului orașenesc de dare, că posedă câne.

Intrelăsarea însinuării câniilor se pedepsește, în sensul statutului de câni, cu pedepsa dela 50 cr. până la 50 fl., seu cu arest corăspunător.

Brașov, 29 Ianuarie 1898.

191,2-2 Magistratul orașenesc.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria M. Gross.

Advertisement for Prafurile-Seidlitz ale lui Moll, Franzbranntwein și sare a lui Moll, and Apa de gură-Salicyl a lui Moll. Includes text about medicinal benefits and contact information for Farmacistul A. MOLL.

Advertisement for ANUNCIURI (insertions and ads) with contact information for the administration of Gazeta Transilvaniei.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1897.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (e.g., Budapesta - Predeal, Copsa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș) and train times.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte. — Semnul —> arată cu capul direcția, încâtrău merge trenul.